

08/01/18, 2:10:48 PM: Kapil Zirpe: हॅपी न्यू इअर . . .

डॉ. कपिल झिरपे
क्लिनिक

संचालक, एन.टी.यू. रुबी हॉल

सोमवार . . . दि. १ जानेवारी २०१८. मी आमच्या रुबी हॉलमधील अतिदक्षता विभागात माझ्या सहकाऱ्यांसमवेत सकाळच्या राउंडवर होतो. नववर्षाचा पहिलाच दिवस असल्याने आमच्यातील प्रत्येकात नवा उत्साह संचारलेला होता. प्रत्येकजण एकमेकांस नववर्षाच्या शुभेच्छा देत-घेत होता. मी आयसीयू मधील बेड नं. १५ जवळ असताना माझी ज्युनिअर रेसिडेंट म्हणून कार्यरत असणारी माझी सहकारी म्हणाली, सर एनटीयू मध्ये बेड नं. १४ पाशी या ना प्लिज. एक अनुभवी वरिष्ठ म्हणून मला प्रारंभी असं वाटलं, की तेथे असणाऱ्या महिला रुग्णाच्या तब्येतीमध्ये काही चढउतार झाला असावा. म्हणून मी तातडीने तिच्यापाशी पोहोचलो. ती स्थिर, शांत होती. माझ्याकडे पाहून तिच्या चेहऱ्यावर प्रसन्न हास्य उमटलेले होते. माझी ज्युनिअर लगेच म्हणाली, सर हीला तुम्हाला नवीन वर्षाच्या शुभेच्छा द्यावयाच्या आहेत. मी क्षणभर स्तब्ध होतो. त्यानंतर त्वरित स्वतःला सावरून मी ही तिचे हात हातात घेऊन तिच्या प्रसन्न शुभेच्छांचा मनापासून स्वीकार केला व तिलाही शुभेच्छा दिल्या. हा सारा प्रसंग अवघ्या पाच-सात मिनिटांत घडून गेला. मात्र, दिवसभर माझ्या मनात हा प्रसंग माझ्या मनात, डोळ्यापुढे तरळत राहिला. मला हॅपी न्यू इअर करणाऱ्या त्या रुग्णेच्या केसचा विचार करू लागलो.

ती सुमारे एक महिन्यापूर्वी आमच्या अतिदक्षता विभागात दाखल झाली होती. तेव्हा तिची अवस्था गंभीर होती. ओटीपोटात खूप दुखत होते आणि त्यामुळे उलट्याही होत होत्या. जेव्हा ती दीर्घकाळापर्यंत आयसीयूमध्ये होती, तेव्हा तिची तब्येत खूपच बिघडली. इतकी की जवळपास ४ ते ६ शस्त्रक्रिया करण्याची तसेच कृत्रिम श्वासोच्छवासाचीही गरज लागली होती. असे असतानाही ती कायम हसतमुख असायची. तिने उपचारालाही चांगलं सहकार्य केलं. या सर्व प्रक्रियेदरम्यान, आम्हा, डॉक्टर आणि रुग्णात एक अदृश्य असं नातं तयार झालं. एकमेकांशी एकही शब्द न बोलता केवळ डोळ्यातून संभाषण व्हायचं. हे म्हणजे एकेरी वाहतूकीसारखं होतं. मला बोलता यायचं पण ति व्हेटिलेटर वर असल्यानं ते तीला शक्य नव्हतं.

हा सारा पट माझ्या नजरेपुढून सरकत होता.

आज तारीख होती १ जानेवारी, सोमवार. मी मुद्दामून सोमवारचा उल्लेख करतोय, कारण दुर्दैवाने जवळपास दर रविवारी तिला गंभीर समस्या किंवा त्रास होत होता. अगदी कालच्या रात्री म्हणजे ३१ डिसेंबरच्या रात्री, जो पुन्हा रविवार होता, तिच्या ओटीपोटातून रक्तस्त्राव सुरु झाला आणि तिच्यातील हिमोग्लोबिनची पातळी एकदम खाली म्हणजे ६ मिग्रॅ पर्यंत खाली उतरलं. या परिस्थितीत, आमच्या टीमने रात्रभर शक्य तितके सगळे प्रयत्न केले आणि पहाटेपर्यंत तिला स्थिर करण्यात त्यांना यश आलं. रुग्णाची या काळातील मानसिकता कशी असते, हे मला जवळून माहिती आहे. काल (रविवारी) रात्री आणि दुसऱ्या दिवशी सकाळीही ती झोपली नव्हती. तरीही ती मला तिच्या डोळ्यांतून आणि स्मितहास्यातून ती नवीन वर्षाच्या आम्हाला नव्या वर्षाच्या शुभेच्छा देण्यासाठी खूप उत्सुक होती, जणू काही काल काही घडलच नव्हतं. . . . हे कुठल्याही शात्रापलीकडचं आहे.

तिच्या शुभेच्छा माझ्यासाठी खूप खास होत्या. रुग्ण आणि डॉक्टर यांच्यातील नात्यासाठी आपण नेहमी ज्याचा उल्लेख करतो, तोच हा ऋणानुबंध ना. . . काही मिनिटांच्या प्रसंगानं मला विचार करायला भाग

पाडलं.

२२ वर्षांच्या आयसीयूमधल्या कामाच्या अनुभवानंतरही प्रत्येक दिवस हा माझ्यासाठी नवीन असतो आणि मला मानवी मूल्य शिकवितो. आयसीयूमधील रुग्ण जे त्यांच्या प्रत्येक श्वासासाठी झगडत आसतात , त्यांच्यासाठी प्रत्येक दिवस हा नवीन वर्षाचा पहिला दिवसच असावा आणि तर मग आपण त्यांना रोज सकाळी का नाही शुभेच्छा देत? असा सहज मनात विचार आला. याच भावनेतून हा प्रसंग आणि त्यात दडलेले आशय आपणा सर्वांपुढं उलगडून दाखवावा, म्हणून लिहिता झालो.